

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Wojciech Kutyla

KSI- 4101-05-01/2013
P/13/134

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/134 – Ochrona mieszkańców dużych miast przed hałasem
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Środowiska
Kontrolerzy	1. Mirosław Nowakowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 86832 z dnia 23 października 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Jacek Szymański, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86833 z dnia 23 października 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Środowiska, zwane dalej „Ministerstwem Środowiska” lub „MŚ”, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maciej Grabowski, Minister Środowiska od dnia 27 listopada 2013 r. W okresie objętym kontrolą stanowisko Ministra Środowiska piastowali: Jan Szyszko – od dnia 31 października 2005 r. do dnia 16 listopada 2007 r. Maciej Nowicki – od dnia 16 listopada 2007 r. do dnia 1 lutego 2010 r. Andrzej Kraszewski – od dnia 2 lutego 2010 r. do dnia 18 listopada 2011 r. Marcin Korolec – od dnia 18 listopada 2011 r. do dnia 27 listopada 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 93)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie¹ NIK działania Ministra Środowiska, związane z implementacją do prawa krajowego postanowień *dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku*², zwanej dalej „dyrektywą 2002/49/WE”, nie zapewniły pełnej realizacji postanowień tej dyrektywy, w zakresie ochrony przed hałasem w dużych miastach, w wyznaczonych w niej terminach. Ponadto dokonana w 2012 r. zmiana krajowych regulacji w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu przyczyniła się do nieprzekazania Komisji Europejskiej (KE) w wyznaczonym terminie danych o mapach akustycznych, wynikających z postanowień dyrektywy 2002/49/WE.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli:

- opóźnienia w przygotowaniu przepisów wykonawczych do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*³, zwanej dalej „POŚ”, niezbędnych dla sporządzenia map akustycznych;
- niepełna implementacja, określonej w dyrektywie 2002/49/WE, definicji wskaźnika L_{den} do przepisów krajowych;

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz.U. L. 189, z 18.07.2002 r., s. 12.

³ Dz.U. z 2013 r., poz. 1232 z późn. zm.

- zmiana krajowych regulacji w zakresie dopuszczalnych długookresowych poziomów hałasu, dokonana po sporządzeniu map akustycznych w 2012 r., co skutkowało koniecznością korygowania wykonanych map,
- niedokonywanie bieżących analiz wpływu złagodzenia w 2012 r. dopuszczalnych długookresowych poziomów hałasu na zmianę, na mapach akustycznych, zasięgu terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny,
- niezapewnienie ciągłości w wykonywaniu zadań i dokumentowaniu podejmowanych działań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem przez komórki organizacyjne Ministerstwa.

Ponadto Minister Środowiska wydając rozporządzenie z dnia 1 października 2012 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁴, nie mając wprowadzić obowiązku uwzględniania opinii w procesie legislacyjnym, nie wykorzystał uwag, zdaniem NIK słusznych merytorycznie, zgłoszonych przez wiodące krajowe instytucje naukowe w dziedzinie akustyki, odnoszących się do błędnego ustalenia, w projekcie ww. rozporządzenia, wartości długoterminowych dopuszczalnych poziomów hałasu, wyższych niż wartości wskaźników krótkoterminowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja wykonania działań związanych z ochroną przed hałasem

1.1. Warunki organizacyjne i kadrowe do realizacji zadań ochrony środowiska przed hałasem

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Ministerstwa Środowiska, zadania związane z ochroną przed hałasem pozostawały, w latach 2005–2013, kolejno we właściwości: Departamentu Instrumentów Ochrony Środowisko⁵ (DIOŚ); Departamentu Ocen Oddziaływania na Środowisko⁶ (DOOŚ); Departamentu Instrumentów Środowiskowych⁷ (DIŚ); Departamentu Ochrony Powietrza⁸ (DOP). Zgodnie z wewnętrznymi regulaminami organizacyjnymi ww. komórek organizacyjnych MŚ zadania te obejmowały m.in.: obowiązki wynikające z przepisów ochrony środowiska; opracowanie standardów emisyjnych, standardów jakości środowiska oraz współdziałania z Inspekcją Ochrony Środowiska przy ustalaniu zasad ich monitorowania; inicjowanie i opracowywanie nowych rozwiązań prawnych w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w tym wynikających z „dyrektyw Unii Europejskiej”⁹ lub w zakresie wdrażania w Polsce przepisów Unii Europejskiej¹⁰. W wewnętrznym regulaminie organizacyjnym DOP z 28 sierpnia 2013 r. jako jedno z zadań (zamieszczone po raz pierwszy) wskazano działania sprawozdawcze wynikające z dyrektywy 2002/49/WE¹¹. Zagadnienia ochrony przed hałasem, w okresie objętym kontrolą, prowadzone były w ww. departamentach w sposób ciągły przez dwóch, a począwszy od 1 września 2012 r. przez jednego pracownika. Osoby te posiadały wykształcenie wyższe w zakresie: budownictwa oraz technologii materiałów wysokoenergetycznych, a ponadto uczestniczyły w szkoleniach dotyczących m.in. sporządzania map akustycznych, monitoringu środowiska, wydawania pozwoleń zintegrowanych. Jedną z ww. osób była członkiem Komitetu Akustyki PAN¹².

W opisach stanowisk ww. pracowników, obowiązki związane z ochroną przed hałasem dotyczyły m.in. inicjowania i nadzorowania nowych rozwiązań prawnych w tym zakresie,

⁴ Dz.U. z 2012 r., poz. 1109.

⁵ w okresie od 20 sierpnia 2003 r. do 18 kwietnia 2006 r.

⁶ od 19 kwietnia 2006 r. do 9 października 2008 r.

⁷ od 10 października 2008 r. do 5 kwietnia 2012 r.

⁸ od 6 kwietnia 2012 r. do dnia zakończenia kontroli

⁹ DIOŚ, DOOŚ i DIŚ

¹⁰ DOP

¹¹ Było to jedno z 13 zadań dotyczących transpozycji określonego aktu prawnego UE. Wcześniejszy wewnętrzny regulamin organizacyjny DOP z dnia 30 kwietnia 2012 r. określał realizację zadania dotyczącego nadzoru nad wdrażaniem nowych rozwiązań prawnych w zakresie ochrony powietrza dla 11 „aktów Unii Europejskiej” (dyrektyw) - w regulaminie nie określono zadań wynikających z dyrektywy 2002/49/WE.

¹² www.kakustyki.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=58&Itemid=43

analizowania pod względem formalnym i merytorycznym dokumentów w zakresie ochrony środowiska przed hałasem (m.in. decyzji administracyjnych), opiniowania projektów aktów prawnych z tego zakresu, udzielania wyjaśnień organom administracji publicznej i innym zainteresowanym podmiotom.

(dowód: akta kontroli str. 82-84, 94-246, 432-434, 438, 448-449, 478-480, 482)

1.2. Nadzór nad realizacją zadań dotyczących ochrony środowiska przed hałasem, w tym właściwe funkcjonowanie kontroli zarządczej

W Departamencie Ochrony Powietrza MŚ, a także w archiwum Ministerstwa Środowiska brak było, jak wyjaśniła Podsekretarz Stanu w MŚ, dokumentów sprzed 9 listopada 2007 r., dotyczących m.in.: przebiegu procesów legislacyjnych w zakresie wydawania aktów wykonawczych do POŚ, związanych z implementacją dyrektywy 2002/49/WE oraz opracowanego w Departamencie Polityki Ekologicznej Ministerstwa, w marcu 2003 r., programu implementacji tej dyrektywy. DOP nie posiadał także dokumentów w sprawie formalnego podziału zadań wynikających z tej dyrektywy pomiędzy jednostki je realizujące, tj. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) i MŚ.

Osoby kierujące w okresie kontroli Departamentem Ochrony Powietrza MŚ nie posiadały informacji w sprawie działań podjętych w celu wyjaśnienia wątpliwości, dotyczących prawidłowości sporządzenia mapy akustycznej dla aglomeracji Poznań, wskazanych w Stanowisku Rządu RP do sprawozdania KE dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 1 czerwca 2011 r. z wykonania dyrektywy, co opisano w pkt 2.1 na stronie 7 niniejszego wystąpienia, oraz w sprawie przyczyn nieudzielenia odpowiedzi na pismo Zastępcy Prezydenta Bydgoszczy, z dnia 18 września 2012 r., dotyczącego skutków zmiany rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, co opisano w pkt 2.1. na stronie 10 niniejszego wystąpienia.

W komórkach organizacyjnych MŚ, realizujących zadania w zakresie ochrony przed hałasem (DIŚ w 2012 r. oraz w DOP w 2013 r.), dokonano analizy ryzyka dla realizowanych przez te komórki zadań. Jako wysokie oceniono zagrożenia dotyczące m.in.: zbyt długiego przygotowywania projektów aktów prawnych, nieterminowego przekazywania sprawozdań, braku zastępowalności pracowników. Jako realne określono zagrożenia związane m.in. z niedoborem wykwalifikowanej i doświadczonej kadry oraz zaniechaniem podnoszenia kwalifikacji w formie szkoleń.

Minister Środowiska w corocznych oświadczeniach o stanie kontroli zarządczej za lata 2011–2012 wskazał m.in. na: opóźnienia w zakresie tworzenia aktów prawnych oraz naruszenia prawa Unii Europejskiej; słabość kontroli zarządczej w obszarze skuteczności, efektywności działania oraz zgodności z przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi, polegającą przede wszystkim na niewłaściwie zorganizowanym procesie legislacyjnym w resorcie, zarówno od strony organizacji pracy, jak i strony merytorycznej; niewystarczający nadzór nad jednostkami podległymi lub nadzorowanymi na etapie planowania celów i zadań oraz ich realizacji.

W latach 2005–2013 Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego nie przeprowadzało kontroli dotyczących realizacji zadań związanych z ochroną środowiska przed hałasem w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Środowiska oraz jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Środowiska. Komórki organizacyjne MŚ nie zgłaszały konieczności przeprowadzenia kontroli, a analiza ryzyka, przeprowadzona na podstawie analiz jednostkowych, nie wykazała takiej potrzeby.

(dowód: akta kontroli str. 43, 45, 247-264, 432-434, 438-439, 445-447, 449-450, 478-483)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Departamencie Ochrony Powietrza MŚ nie zapewniono w latach 2012–2013 właściwego nadzoru nad realizacją części działań związanych z ochroną przed hałasem. Dotyczyły one wyjaśnienia wątpliwości, w zakresie prawidłowości sporządzenia mapy akustycznej dla aglomeracji Poznań, wskazanych w Stanowisku Rządu RP do sprawozdania KE dla Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 1 czerwca 2011 r. z wykonania dyrektywy oraz

nieudzielenia odpowiedzi na pismo Zastępcy Prezydenta Bydgoszczy, z dnia 18 września 2012 r., dotyczące skutków zmiany rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Osoby aktualnie kierujące DOP nie posiadały informacji w przedmiotowym zakresie z uwagi, jak m.in. wyjaśniły, na krótki okres pełnienia swoich funkcji oraz nieprzekazanie im dokumentów i informacji w tym zakresie.

W ocenie NIK, po przejęciu przez DOP zadań w zakresie ochrony przed hałasem (od 6 kwietnia 2012 r.) oraz po zmianach w kierownictwie DOP, w MŚ nie zapewniono pełnego i kompletnego przekazania dokumentacji, pism i niezalatwionych spraw od osób i komórek organizacyjnych MŚ, zajmujących się problematyką hałasu w latach poprzednich. Postępowanie to było, w ocenie NIK, nierzetelne.

(dowód: akta kontroli str. 445-450, 482)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, iż w Ministerstwie Środowiska nie zapewniono ciągłości w dokumentowaniu realizacji zadań związanych z ochroną przed hałasem, w szczególności związanych z procesem implementacji niektórych postanowień dyrektywy 2002/49/WE do prawa krajowego.

(dowód: akta kontroli str. 432-434, 438-439, 448-449, 478-483)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Zapewnienie realizacji zadań określonych w dyrektywie 2002/49/WE i regulacjach krajowych w zakresie ochrony przed hałasem

2.1. Implementacja prawa unijnego do prawa krajowego w zakresie uregulowań wynikających z dyrektywy 2002/49/WE

Opis stanu
faktycznego

W ramach przygotowań do implementacji dyrektywy 2002/49/WE do prawa krajowego, w Departamencie Polityki Ekologicznej Ministerstwa opracowany został, w marcu 2003 r., *Program Implementacji Dyrektywy 2002/49/WE w sprawie oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku*¹³. Program ten był cytowany m.in. w programach ochrony środowiska przed hałasem aglomeracji Wrocławia¹⁴ i Radomia¹⁵ oraz w interpelacjach poselskich.

(dowód: akta kontroli str. 366-393, 485-493)

W sprawie znaczenia ww. programu w pracach nad wdrożeniem dyrektywy 2002/49/WE do prawa krajowego, Podsekretarz Stanu w MŚ wyjaśniła, m.in. że „Autor tego dokumentu, ... zmarł w roku 2004, a departament w którym pracował nie przekazał tego dokumentu do archiwum Ministerstwa Środowiska. W związku z powyższym w zasobach Departamentu Ochrony Powietrza, który aktualnie zajmuje się problematyką hałasu nie ma tego dokumentu. Ponadto należy zauważyć, że brak przełożenia harmonogramu zawartego w omawianym dokumencie na przepis prawa zaświadcza o tym, że harmonogram ten miał wyłącznie charakter instruktażowy, a nie obowiązujący.”

(dowód: akta kontroli str. 433, 439)

Implementacja postanowień dyrektywy 2002/49/WE do prawa krajowego nastąpiła w ustawie z dnia 18 maja 2005 r. o zmianie ustawy – *Prawo ochrony środowiska i niektórych innych ustaw*¹⁶, zwanej dalej „ZPOŚ”. Niektóre z rozwiązań wzorowanych na projekcie ww. dyrektywy zostały już uwzględnione w obowiązującej od 1 października 2001 r. ustawie – *Prawo ochrony środowiska* oraz w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – *Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw*¹⁷, zwanej dalej „WPOŚ”. I tak w ustawie – *Prawo ochrony środowiska* wprowadzono m.in. obowiązek sporządzania:

¹³ autorzy – J. Czerwiński DPE MŚ, współpraca dr R. Kucharski z Instytutu Ochrony Środowiska. Program ten jest aktualnie nadal dostępny na stronie internetowej pod adresem siskom.waw.pl/nauka/srodowisko/program_implementacji.pdf

¹⁴ edzienniki.duw.pl/duw/WDU_D/2009/71/1561/akt.pdf

¹⁵ bip.radom.pl/download/69/34325/ProgramRadomhalas2013.pdf

¹⁶ Dz.U. Nr 113, poz. 954 z późn. zm.

¹⁷ Dz.U. Nr 100, poz. 1085 z późn. zm.

- map akustycznych na potrzeby oceny stanu akustycznego środowiska,
- programów działań, dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, zwanych dalej „POŚH”.

Z kolei w WPOŚ ustalone zostały graniczne terminy sporządzania map akustycznych i tworzenia POŚH¹⁸. Terminy te były zgodne z postanowieniami zawartymi w art. 7 i 8 dyrektywy 2002/49/WE. Ponadto na podstawie upoważnień zawartych w *ustawie – Prawo ochrony środowiska* Minister Środowiska, w okresie przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz bezpośrednio po przystąpieniu do UE, wydał w zakresie ochrony przed hałasem, m.in.:

- rozporządzenie z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem¹⁹,
- rozporządzenie z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku²⁰, w którym dopuszczalne poziomy określone zostały wartością równoważnego poziomu dźwięku A.

ZPOŚ wprowadziła do przepisów krajowych m.in. wskaźniki hałasu mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych tj.: L_{DWN} ²¹ i L_N ²². W ustawie tej zawarto także m.in. upoważnienia dla ministra właściwego do spraw środowiska do określenia, w drodze rozporządzenia:

- sposobu ustalania wartości wskaźników L_{DWN} i L_N ,
- różnicowanych, w zależności od rodzaju terenu, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku²³,
- szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji, uwzględniającego cele, do których osiągnięcia dane mają być wykorzystywane.

Minister Środowiska na podstawie zawartych w POŚ upoważnień wydał m.in.:

- rozporządzenie z dnia 4 czerwca 2007 r. w sprawie ustalenia wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} ²⁴,
- rozporządzenie z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku²⁵,
- rozporządzenie z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji²⁶.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2007 r. w sprawie ustalenia wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} weszło w życie z dniem 29 czerwca 2007 r. Minister wydał przedmiotowe rozporządzenie w oparciu o delegację zawartą w art. 112b w brzmieniu znowelizowanym w art. 1 pkt 43 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy – *Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw*²⁷, która w tym zakresie weszła w życie z dniem 19 sierpnia 2007 r. W rozporządzeniu tym Minister Środowiska określił sposób ustalania wskaźnika hałasu L_{DWN} , zgodnie ze wzorem poziomu hałasu dzień–wieczór–noc L_{den} w decybelach (dB), zawartym w pkt 1 załącznika I do dyrektywy

¹⁸ W art. 14 WPOŚ określono, że właściwy starosta sporządzi mapę akustyczną, określoną w art. 118 ust. 1 POŚ, w terminie do dnia 30 czerwca 2012 r., a właściwa rada powiatu uchwali program działań, określony w art. 119 ust. 1 POŚ w terminie do dnia 30 czerwca 2013 r. Ustalono także, iż w aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy właściwy starosta sporządzi mapę akustyczną, określoną w art. 118 ust. 1 POŚ, w terminie do dnia 30 czerwca 2007 r., a właściwa rada powiatu uchwali program działań, określony w art. 119 ust. 1 POŚ, w terminie do dnia 30 czerwca 2008 r.

¹⁹ Dz.U. Nr. 179, poz. 1498.

²⁰ Dz.U. Nr 178, poz. 1841 – uchylony z dniem 20 lipca 2007 r.

²¹ Długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 18⁰⁰), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18⁰⁰ do godz. 22⁰⁰) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

²² Długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku rozumianych jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰.

²³ Wykonanie przedmiotowego upoważnienia winno nastąpić w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia.

²⁴ Dz.U. Nr 106, poz. 729 z późn. zm. – uchylony z dniem 16 listopada 2010 r.

²⁵ Dz.U. Nr 120, poz. 826 z późn. zm.

²⁶ Dz.U. Nr 187, poz. 1340 z późn. zm.

²⁷ Dz.U. Nr 88, poz. 587 – wygaśnięcie z dniem 19 sierpnia 2008 r.

2002/49/WE, przy czym w objaśnieniach poszczególnych wskaźników (L_D , L_W , L_N), niezbędnych do ustalenia wskaźnika L_{DWN} , wymienionych w ww. wzorze, podał, że oznaczają one długookresowe średnie poziomy dźwięku A wyrażone w decybelach (dB), wyznaczone w ciągu odpowiednio wszystkich pór dnia, wieczoru bądź nocy w roku, nie wskazując, że są one zgodne z definicją podaną w ISO 1996-2; 1987, co w przypadku każdego z tych wskaźników wskazano w pkt 1 załącznika I do dyrektywy 2002/49/WE.

Analogicznie do powyższego postąpił Minister Środowiska, określając sposób ustalania wskaźnika hałasu L_{DWN} w kolejnym rozporządzeniu w tej sprawie z dnia 10 listopada 2010 r.²⁸.

W sprawozdaniu Komisji Europejskiej dla Parlamentu Europejskiego i Rady z wykonania dyrektywy 2002/49/WE w sprawie hałasu w środowisku, zgodnie z art. 11 dyrektywy – dokument COM(2011)321 z dnia 1 czerwca 2011 r.²⁹ – wskazano m.in.: „Dyrektywa w sprawie hałasu w środowisku miała zostać przetransponowana do dnia 18 lipca 2004 r. Komisja odnotowała brak powiadomienia w przypadku 14 państw członkowskich UE. Wszystkie pozostałe państwa członkowskie dokonały transpozycji dyrektywy w sprawie hałasu w środowisku do prawodawstwa krajowego przed upływem terminu. Do października 2007 r. wszystkie przypadki braku powiadomienia zostały zamknięte. Ogólna jakość transpozycji jest zadowalająca. Komisja ustaliła, że jak dotąd dwa państwa (w tym Polska) mają braki w odniesieniu do transpozycji art. 4, 5, 6, 7 i 8. Nadal nie dokonano jednak walidacji oceny niezgodności. W przypadku potwierdzenia tych wstępnych ustaleń Komisja podejmie stosowne działania następcze.” W sprawozdaniu podano ponadto, że w art. 5 dyrektywy wprowadzono wskaźnik hałasu na potrzeby sprawozdawczości, ale nie ustalono żadnych prawnie wiążących wartości granicznych lub celów dla całej UE. Państwa członkowskie przyjęły wiele różnych metod ich opracowania. Większość, w tym Polska, określiła prawnie wiążące wartości graniczne hałasu. „Jedynie ograniczona liczba państw członkowskich³⁰ jednoznacznie wskazała, że przy określaniu wartości granicznych hałasu zastosowano oceny ryzyka dla zdrowia lub skorzystała z takich ocen sporządzonych przez WHO”.

W stanowisku Rządu RP do ww. sprawozdania KE, przyjętym przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 8 lipca 2011 r., podano m.in., że Rząd RP generalnie zaakceptował sprawozdanie, przyznając, że implementacja ww. przepisów dyrektywy, m.in. z uwagi na wstąpienie RP do UE w dwa lata od daty wejścia w życie tej dyrektywy, następowała niekiedy z przekroczeniem terminów. Ponadto, w odniesieniu do stanowiska Komisji w sprawie transpozycji do polskiego ustawodawstwa przepisów art. 4, 5, 6, 7 i 8 dyrektywy, wyjaśniono m.in., że Polska poinformowała KE o organach odpowiedzialnych za wdrożenie dyrektywy. Odnośnie sporządzania i gromadzenia map akustycznych wskazano, iż generalnie wszystkie mapy akustyczne sporządzono na podstawie metod zalecanych dyrektywą, a realizacja map (10 z 12) nastąpiła z przekroczeniem terminu określonego dyrektywą, przy czym wszystkie mapy zostały sporządzone. Zaznaczono, iż do wyjaśnienia KE pozostaje zgodność (równorzędność) wskaźników hałasu, ustalonych przez Miasto Poznań w drodze zastosowania metody krajowej z wynikami uzyskanymi przy zastosowaniu metod zalecanych dyrektywą. Odnośnie do realizowanych na podstawie map akustycznych programów ochrony środowiska przyznano, iż streszczenia przedłożone zostały KE z półrocznym opóźnieniem, wskazując jednocześnie, że, jak podkreśliła KE, 7 państw złożyło je z jednorocznym opóźnieniem, a 7 państw nie wypełniło tego obowiązku. Jako uzasadnienie stanowiska Rządu RP podano: „Przedmiotowe sprawozdanie nie określa konsekwencji gospodarczych, budżetowych, społecznych oraz legislacyjnych dla Polski – stąd nie znajduje się podstaw do uzasadnienia stanowiska Rządu w tej materii”.

We wnioskach podano, że „RP popiera potrzebę opracowania zharmonizowanych ramowych metod sporządzania map akustycznych oraz wytycznych UE w sprawie wdrażania tych metod oraz sporządzania programów ochrony środowiska przed hałasem, a także podjęcia ustaleń co do jednolitej wartości granicznej wskaźników hałasu w celu zwiększenia porównywalności ocen stanu akustycznego środowiska”.

(dowód: akta kontroli str. 417-431, 438-447)

²⁸ Dz.U. Nr 215, poz. 1414.

²⁹ www.mos.gov.pl

³⁰ EE, LU, PT, SL i brukselski region administracyjny BE.

Podsekretarz Stanu w MŚ wyjaśniła, że „Komisja Europejska zaakceptowała stanowisko Rządu RP i nie podjęła w stosunku do RP żadnych działań, co zaświadcza o prawidłowości transpozycji Dyrektywy. Niezależnie od powyższego informuję, że w związku z postulatami zgłaszanymi do Ministerstwa Środowiska w sprawie uszczegółowienia lub zmiany przepisów dot. ochrony środowiska przed hałasem w Ministerstwie Środowiska zostały podjęte w II połowie br. prace mające na celu nowelizację ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r., poz. 1232). Wynikiem tej nowelizacji będzie m.in. uszczegółowienie, na podstawie doświadczeń wynikających z dotychczasowego procesu sporządzania map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem, przepisów prawa w zakresie realizacji obowiązków wynikających z Dyrektywy 2002/49/WE.”.

(dowód: akta kontroli str.434, 439)

Minister Środowiska po raz pierwszy określił dopuszczalne długookresowe poziomy wskaźników hałasu L_{DWN} i L_N , mające zastosowanie do sporządzania map akustycznych, w rozporządzeniu z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Wartości tych wskaźników określone zostały odpowiednio na tym samym poziomie co wartości dobowych wskaźników hałasu, mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, tj. $L_{Aeq D}$ ³¹ i $L_{Aeq N}$ ³².

Z-ca Dyrektora DOP w MŚ wyjaśnił, że „określenie wartości dopuszczalnego poziomu hałasu wyrażonego wskaźnikami L_{DWN} oraz L_N było niezwykle poważnym zadaniem. Dotychczas bowiem przedmiotowe wskaźniki nie funkcjonowały nie tylko w ustawodawstwie RP ale i w ustawodawstwie państw członkowskich, gdyż dotychczas nie sporządzano map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem, do których niniejsze wskaźniki są wyłącznie stosowane. Podejmowane w trybie roboczym próby pozyskania informacji nt. wartości omawianych wskaźników w państwach członkowskich nie przyniosły rezultatu. Wydaje się, że wszystkie państwa miały z tym problem i jego uregulowanie oddały w miarę możliwości. Biorąc pod uwagę, że określenie wartości wskaźników hałasu jest sprawą indywidualną każdego państwa członkowskiego oraz, że przedmiotowa wartość m.in. integralnie wiąże się z ekonomicznymi możliwościami państwa w zakresie realizacji działań naprawczych, zakreślonych programem ochrony środowiska przed hałasem, postanowiono w RP, po wielu roboczych rozmowach z krajowymi ekspertami, określić dopuszczalną wartość wskaźników hałasu L_{DWN} i L_N równą odpowiednio wartości wskaźników hałasu $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$. Takie rozstrzygnięcie, w ówczesnym stanie wiedzy, uznane zostało za optymalne rozwiązanie problemu, a jednocześnie nie wykluczało możliwości dalszych zmian wartości omawianych akustycznych standardów jakości środowiska standardów na bazie chociażby doświadczeń zgromadzonych przez RP, czy państwa członkowskie, w pierwszej rundzie realizacji obowiązków wynikających z Dyrektywy 2002/49/WE. Następnie okazało się, że określone w ten sposób w RP wartości wskaźników hałasu L_{DWN} i L_N generalnie nie różniły się od wskaźników obowiązujących w pozostałych państwach członkowskich”.

(dowód: akta kontroli str. 5-6, 37-38)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zostało znowelizowane poprzez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (obowiązujące od 14 października 2012 r.). Wprowadzone zmiany w istotnym stopniu złagodziły, co obrazuje poniższe zestawienie, dopuszczalne poziomy hałasu dla dróg i linii kolejowych, określone zarówno wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, jak i wskaźnikami L_{DWN} i L_N .

³¹ Równoważny poziom hałasu dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6⁰⁰ do godz. 22⁰⁰).

³² Równoważny poziom hałasu dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22⁰⁰ do godz. 6⁰⁰).

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w (dB) dla dróg i linii kolejowych				Różnica	
		L _{Aeq D} L _{Aeq N}		L _{DWN} L _N		kol. 4 – kol. 3	kol. 6 – kol. 5
		wg rozporządzenia z 14.06.2007 r.	wg zmienionego rozporządzenia z 1.10.2012 r.	wg rozporządzenia z 14.06.2007 r.	wg zmienionego rozporządzenia z 1.10.2012 r.		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	a) Strefa ochronna A uzdrowiska	50	50	50	50	0	0
	b) Tereny szpitali poza miastem	45	45	45	45	0	0
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	55	61	55	64	+6	+9
	b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	50	56	50	59	+6	+9
	c) Tereny domów opieki społecznej						
	d) Tereny szpitali w miastach						
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego	60	65	60	68	+5	+8
	b) Tereny zabudowy zagrodowej	50	56	50	59	+6	+9
	c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe						
	d) Tereny mieszkaniowo-usługowe						
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	65	68	65	70	+3	+5
		55	60	55	65	+5	+10

W sprawie podstawy zmian dopuszczalnych poziomów długoterminowych hałasu (L_{DWN} i L_N), wprowadzonych w rozporządzeniu z dnia 1 października 2012 r., Z-ca Dyrektora DOP w wyjaśnieniach podał m.in., że „Podczas prac nad zmianą rozporządzenia ... wzięto pod uwagę wyniki konsultacji społecznych i przeglądu wszystkich dostępnych w tym czasie informacji. Przede wszystkim przyjęto założenie, że ewentualne zmiany w obowiązującym prawodawstwie będą dotyczyć jedynie dróg i linii kolejowych. Propozycje zmian wynikały z dwóch postulatów. Po pierwsze, podstawowego postulatu społecznego, wielokrotnie sygnalizowanego w mediach przez różne grupy społeczne, w tym przedstawicieli nauki, w zakresie nadmiernego stosowania wybranej formy ochrony przed hałasem – ekranów akustycznych. Drugim powodem była konieczność weryfikacji środowiskowego uzasadnienia projektowania ekranów akustycznych. Należy zauważyć, że ekrany akustyczne sytuowano również, niezależnie od formalnej klasyfikacji obszarów, na obszarach niezamieszkałych, np. uprawy rolne. Ilustrację tego zjawiska wielokrotnie podawały media. Parametrem do projektowania i wymiarowania ekranów akustycznych jest dopuszczalny poziom hałasu. Praktyczna weryfikacja projektowania jest możliwa przy pomocy internetowych serwisów satelitarnych bądź wizji lokalnych. Kolejnym kluczowym założeniem, przyjętym podczas analizy możliwych zmian, było wyłączenie ze zmian Strefy ochronnej „A” odnoszącej się do funkcjonowania uzdrowisk i szpitali poza terenem miejskim. Obszary te, jako szczególnie ważne są zlokalizowane w odpowiedniej odległości od głównych ciągów komunikacyjnych i budowa takowych nie jest i nie powinna być planowana w ich bliskości. Pozostałe tereny, jako reprezentatywne dla miast i ogólnie obszarów mieszkalnych, podlegały analizie dla znalezienia kompromisu pomiędzy wymaganiami zdrowotnymi, stosowanymi normami prawnymi w innych państwach,

możliwościami architektoniczno-urbanistycznymi, ograniczeniami w dostępności innych rozwiązań technicznych, bezpieczeństwem publicznym i drogowym oraz możliwościami konstrukcyjnymi i kosztowymi. Wobec zróżnicowanych poglądów wyrażanych w procesie konsultacji, wzięto pod uwagę głosy różnych środowisk, w tym reprezentantów środowiska akustyki, i ograniczono postulowane zwiększenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku do wartości umożliwiających prowadzenie nowych inwestycji i remontów istniejącej infrastruktury na terenach zamieszkałych. Należy zauważyć, że zaproponowanie w rozporządzeniu zmienionych wartości dopuszczalnego poziomu hałasu było poprzedzone również analizą dopuszczalnych poziomów hałasu w innych państwach:

- 1) Przeprowadzono przegląd dopuszczalnych poziomów hałasu stosowanych w innych państwach, w tym w państwach członkowskich Unii Europejskiej, m.in. w Rumunii, Włoszech, Belgii, Danii, Bułgarii, Austrii, Finlandii, Hiszpanii, Francji, Portugalii, Holandii, Wielkiej Brytanii oraz na Cyprze i Węgrzech Z przeglądu wynikało, że normy dotyczące dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku obowiązujące w Polsce są bardziej restrykcyjne niż w innych państwach członkowskich..
- 2) Porównanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku obowiązujących w Polsce ze standardami przyjętymi w pozostałych krajach UE, wykonane zostało przez Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej w Brukseli, Wydział ds. Środowiska.

Z wykonanego porównania wynika, że obowiązujące Polsce dopuszczalne poziomy hałasu są niższe od obowiązujących w krajach UE”

(dowód: akta kontroli str. 5-9, 23-36, 47-77)

Minister Środowiska rozporządzeniem z dnia 1 października 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku ustalił dopuszczalne długookresowe wskaźniki hałasu dla dróg i linii kolejowych na poziomie wyższym od dopuszczalnych wskaźników dobowych.

W procesie konsultacji społecznych projektu ww. rozporządzenia do Ministerstwa Środowiska wpłynęły m.in. opinie krajowych instytucji naukowych, wiodących w dziedzinie akustyki, tj. Zakładu Akustyki Instytutu Ochrony Środowiska oraz Instytutu Telekomunikacji, Teleinformatyki i Akustyki Politechniki Wrocławskiej, wskazujące na występowanie błędów merytorycznych w ww. projekcie. Zdaniem autorów ww. opinii, błędy polegały na przyjęciu wartości dopuszczalnych wskaźników długookresowych wyższych niż wartości wskaźników krótkookresowych.

(dowód: akta kontroli str. 494-510)

Wydanie przez Ministra Środowiska przedmiotowego rozporządzenia spowodowało konieczność wykonania przez zobowiązane podmioty dodatkowych analiz akustycznych oraz korekt map akustycznych i programów ochrony przed hałasem. W tej sprawie do Ministerstwa Środowiska wpłynęły pisma od organów samorządu terytorialnego, w tym Zarządu Województwa Łódzkiego, w którym sygnalizowano związane z tym problemy wynikające z interpretacji prawnych, a także zapewnienia źródeł finansowania prac niezbędnych do wykonania wskutek zmiany ww. rozporządzenia. W udzielanych odpowiedziach Minister potwierdzał konieczność aktualizacji map akustycznych oraz POŚH oraz wskazywał na możliwość sfinansowania niezbędnych prac przy udziale środków funduszy ekologicznych. W przypadku pisma Zastępcy Prezydenta Bydgoszczy, z dnia 18 września 2012 r., dotyczącego skutków zmiany rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku nie udzielono odpowiedzi.

(dowód: akta kontroli str. 448-464, 480-484)

Minister Środowiska nie posiadał wiedzy jaki był faktyczny wpływ złagodzenia w 2012 r. dopuszczalnych długoterminowych poziomów hałasu na ustalenie, na mapach akustycznych, zasięgu terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny.

(dowód: akta kontroli str.435, 440)

W ocenie skutków wejścia w życie ww. rozporządzenia, wskazano m.in. na pozytywny wpływ wprowadzonych zmian na budżet państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego, zwłaszcza ze względu na ograniczenie kosztów budowy ekranów akustycznych. Podano również, że „wprowadzane zmiany w rozporządzeniu są jedynie pierwszym krokiem w kierunku zmiany w przepisach, które pomogą w sposób kompleksowy

rozwiązać problemy ze stosowaniem nieracjonalnych form ochrony przed hałasem. Zmiany, które zostaną przedstawione w najbliższej przyszłości będą obejmowały m.in. nowelizację ustawy – Prawo ochrony środowiska, rozporządzeń Ministra Środowiska lub innych ministrów (...).

W celu przygotowania projektów ww. zmian w przepisach, w Ministerstwie powstał „zespół roboczy ds. hałasu”. Podsekretarz Stanu wyjaśniła, że „zespół roboczy ds. hałasu powstał z inicjatywy Departamentu Ochrony Powietrza Ministerstwa Środowiska. Na zaproszenie wystosowane przez Ministra Środowiska do Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Ministerstwa Gospodarki, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska zostały wytypowane przez kierownictwo niniejszych jednostek osoby, które weszły w skład tego zespołu. W trakcie prac zespół ten został rozszerzony o przedstawiciela Instytutu Ochrony Środowiska – PIB, przedstawicieli jednostek nadzorowanych przez ww. ministerstwa (Główny Inspektorat Sanitarny, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, GDDKiA, PP „Porty Lotnicze”, PKP PLK S.A.) oraz o przedstawiciela Konwentu Marszałków RP czyli ciała opiniotwórczo-doradczego reprezentującego interesy 16 województw (w tym przypadku interes organów administracji ds. ochrony środowiska w dziedzinie ochrony przed hałasem). Zespół roboczy pracował w okresie wrzesień – październik 2013 r. (...). W trakcie jego prac zgłoszono 107 postulatów i uwag. Niektóre z nich pokrywają się co do treści merytorycznej. W związku ze zgłaszanymi postulatami i uwagami były prowadzone dyskusje mające na celu uszczegółowienie i wyważenie sedna problemu. Dokonano diagnozy istniejącego stanu prawnego wskazując na potrzebę uszczegółowienia i uzupełnienia kwestii wiążących się z implementacją do polskiego porządku prawnego przepisów dyrektywy 2002/49/WE, tj. kwestii dotyczących sporządzania i raportowania strategicznych map akustycznych (dotychczas zwanych mapami akustycznymi) i programów ochrony środowiska oraz możliwości finansowania tych zadań ze środków NFOŚiGW oraz wfośigw. Diagnoza również wykazała potrzebę racjonalizacji zasad ochrony środowiska przed hałasem poprzez wprowadzenie obowiązku uwzględniania skuteczności i ekonomiki zabezpieczeń przed hałasem oraz przez ochronę tylko takich terenów, które są zagospodarowane w sposób wymagający tej ochrony na podstawie art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska. Z przedmiotowej diagnozy również wynika, że dodatkowych uszczegółowień wymagają także przepisy dot. tworzenia obszaru ograniczonego użytkowania. W tym zakresie wskazana została zasadność zobowiązania do racjonalnego (skuteczność i ekonomika) stosowania rozwiązań natury techniczno- organizacyjno-technologicznej poprzedzających podjęcie działań na rzecz indywidualnego zabezpieczenia właściwych warunków akustycznych wewnątrz budynków. Ponadto z przeprowadzonej diagnozy wynika potrzeba uregulowania oddziaływań związanych z funkcjonowaniem farm wiatrowych. Nowelizacja przepisów o ochronie środowiska przed hałasem będzie przebiegała w dwóch etapach. W ramach pierwszego etapu planowane są zmiany mające na celu usprawnienie realizacji polityki ochrony środowiska przed hałasem. Będą one dotyczyć przepisów art. 3, 112-120, 135-136, 362-375, 378, 386-392, 400a, 237 POŚ. Ustalono termin przedłożenia Kierownictwu Resortu projektu pierwszego etapu nowelizacji przedmiotowych przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska na dzień 31.01.2014 r. Po tym terminie nastąpi przekazanie projektu do konsultacji wewnątrzresortowych. Realizacja drugiego etapu zmian przepisów będzie przedmiotem prac międzyresortowego zespołu roboczego i rozpocznie się w roku 2014. Zakończenie tego etapu przewidziane jest w 2015 r., po ukazaniu się wyników realizowanych w Kanadzie prac w dziedzinie ochrony środowiska przed oddziaływaniem farm wiatrowych.”

(dowód: akta kontroli str. 68-69, 437, 441-443)

2.2. Działania Ministra Środowiska na rzecz realizacji postanowień wynikających z uregulowań dotyczących ochrony przed hałasem, w tym zapewnienie realizacji obowiązków informacyjnych

W Ministerstwie Środowiska nie było dokumentów w zakresie formalnego określenia przez Ministra Środowiska zadań dla Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, dotyczących przekazywania do KE informacji oraz danych wynikających z postanowień dyrektywy 2002/49/WE. Dyrektor DOP w wyjaśnieniach podała, że „... w myśl ustnego porozumienia, między MŚ a GIOŚ, obowiązek sporządzenia informacji przekazywanych do KE

odpowiednio należał do:

1) MŚ w związku z:

- art. 4 i 5 Dyrektywy 2002/49/WE (informacja na temat właściwych władz i organów odpowiedzialnych za wdrożenia dyrektywy oraz informacje nt. stosowanych wartości granicznych,)
- art. 7 ust. 1 Dyrektywy 2002/49/WE (wykaz głównych dróg, głównych linii kolejowych, głównych lotnisk i aglomeracji dla których należy sporządzić strategiczne mapy akustyczne); ...

2) GIOŚ w związku

- z art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2002/49/WE (dane ze strategicznych map akustycznych sporządzonych w roku: 2007, 2012, a następnie co 5 lat oraz z programów ochrony środowiska przed hałasem sporządzonych w roku 2008).”.

Ponadto wyjaśniła, że: „Nie jestem w stanie stwierdzić na jakiej podstawie przeprowadzono podział zadań między MŚ a GIOŚ, na rzecz przekazywania Komisji Europejskiej informacji oraz danych wynikających z przepisów Dyrektywy 2002/49/WE. W zasobach archiwalnych Departamentu Ochrony Powietrza nie ma dokumentów dot. tego podziału. Przypuszczam, że podział omawianych zadań musiał nastąpić przed pierwszą rundą mapowania, która miała miejsce w 2007 r., tj. pod rządami ówczesnego kierownictwa MŚ i GIOŚ oraz kierownictwa departamentów merytorycznych zajmujących się kwestiami wynikającymi z ww. Dyrektywy.”

(dowód: akta kontroli str. 5-7, 43,45, 439)

Podsekretarz Stanu wyjaśniła również, że w ramach nadzoru nad realizacją przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska zadań w zakresie przeciwdziałania hałasowi „Minister Środowiska monitorował przebieg realizowanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska prac dotyczących instruktażu udzielanego podmiotom zobowiązanym do sporządzania map i programów ochrony środowiska przed hałasem oraz raportowania do Komisji Europejskiej ustawowych informacji wynikających z map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem.”

(dowód: akta kontroli str. 439)

Minister Środowiska przekazywał KE informacje o realizacji dyrektywy 2002/49/WE, za pośrednictwem Stałego Przedstawicielstwa RP przy Unii Europejskiej. W badanym okresie Minister przekazał KE:

- w dniu 29 czerwca 2005 r. – Wykaz głównych dróg, linii kolejowych, lotnisk i aglomeracji, dla których należy opracować strategiczne mapy hałasu i plany działania – zgodnie z art. 7 ust. 1 dyrektywy 2002/49/WE;
- w dniu 20 lipca 2005 r. – informacje na temat właściwych władz i organów odpowiedzialnych za wdrażanie dyrektywy 2002/49/WE oraz o wartościach granicznych³³ – zgodnie z art. 4 i 5 dyrektywy;
- w dniu 1 lipca 2008 r. – Informacje na temat strategicznych map hałasu wymaganych na podstawie art. 7 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2002/49/WE. W ww. informacji, Minister wskazał m.in., że: z 12 aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys. dla trzech (Białystok, Bydgoszcz i Szczecin) nie sporządzono wymaganych map, dwie nie udostępniły map zgodnie z art. 9 dyrektywy 2002/49/WE (Katowice i Kraków), osiem aglomeracji sporządziło mapy w okresie od 1 lipca 2007 r. do 30 czerwca 2008 r.;
- w dniu 5 sierpnia 2008 r. – informacje o metodach oceny, odmiennych od metod zalecanych przez dyrektywę, które zostały zastosowane przy opracowaniu map akustycznych 3 aglomeracji (Poznań, Kraków i Wrocław); podano, że wg prezydentów ww. miast, zastosowanie ww. metod było zgodne z dyrektywą i nie podjęto prac w celu sprawdzenia zgodności wykorzystanych modeli;
- w dniu 5 grudnia 2008 r. – zaktualizowane i uzupełnione informacje na temat

³³ W Informacji Minister Środowiska wskazał, że dopuszczalne poziomy hałasu L_{Wn}, L_n, zostaną określone w formie rozporządzenia, które jest w trakcie opracowania.

strategicznych map hałasu, wymaganych na podstawie art. 7 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy (potwierdzono m.in. sporządzenie map przez wszystkie aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.);

- w dniu 29 grudnia 2008 r. – informacje dotyczące m.in. aglomeracji/miast liczących ponad 100 tys. mieszkańców (39 miast według stanu na 30 czerwca 2008 r.) oraz głównych dróg, po których przejeżdża ponad 3 miliony pojazdów rocznie, głównych linii kolejowych i lotnisk, wymagane na podstawie art. 7 ust. 2 dyrektywy;
- w dniu 20 stycznia 2009 r. – raport dotyczący programów ochrony środowiska przed hałasem – zgodnie z art. 10 ust. 2 dyrektywy 2002/49/WE;
- w dniu 9 czerwca 2009 r. – zaktualizowane i uzupełnione dane wymagane na podstawie art. 7 ust. 1 akapit pierwszy (informacje na temat strategicznych map hałasu) oraz art. 8 ust. 1 (informacje na temat POŚH) dyrektywy;
- w dniach 12 listopada i 23 grudnia 2009 r. – informacje uzupełniające, stanowiące odpowiedź na przekazane Polsce przez Dyрекcję Generalną ds. Środowiska KE, w piśmie z dnia 29 lipca 2009 r., wyniki przeglądu i kontroli jakości informacji zgłoszonych przez Polskę zgodnie z art. 10 ust. 2. KE stwierdziła, że szereg danych, które miały być przesłane do 30 grudnia 2007 r. wymaga uzupełnienia lub wyjaśnienia i wezwała do uzupełnienia ww. danych w ciągu miesiąca;
- w dniu 28 czerwca 2010 r. – informację o funkcjonujących na terenie Polski: głównych drogach o obciążeniu ruchem ponad 6 mln pojazdów rocznie, głównych liniach kolejowych o obciążeniu ruchem ponad 60 tys. pociągów rocznie, głównych lotniskach oraz aglomeracjach o liczbie mieszkańców ponad 250 tys.;
- w dniu 4 listopada 2010 r. – informację na temat programów ochrony środowiska przed hałasem, wymaganych na podstawie art. 8 ust. 1 dyrektywy – arkusze sprawozdawcze zostały przekazane drogą elektroniczną, a ich kopie umieszczone w Centralnym Repozytorium Danych Europejskiej Agencji Środowiska (aktualizacji danych w tym zakresie dokonano przy piśmie z dnia 29 czerwca 2011 r., w którym podano m.in., że zestaw danych nie jest kompletny, ze względu na brak przekazania informacji przez niektórych marszałków województw);
- w dniach 14 czerwca oraz w lipcu 2013 r. – częściowe raporty dot. wypełnienia postanowienia art. 10 ust. 2 w zakresie obowiązku sprawozdawania map akustycznych.
- w dniach 19 czerwca oraz 4 września 2013 r. – zaktualizowane dane, będące realizacją obowiązku, wynikającego z art. 5 ust. 4 dyrektywy, uzasadnione przyjęciem rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

(dowód: akta kontroli str. 7,10-22, 265-365)

Jak wyjaśnił Minister Środowiska, pracownicy MŚ i GIOŚ wspomagali w trybie roboczym podmioty zobowiązane w 2007 r. do sporządzenia map akustycznych, a następnie programów ochrony środowiska przed hałasem. Dodatkowo Podsekretarz Stanu w MŚ wyjaśniła, że „Merytoryczne wsparcie i pomoc podmiotom zobowiązanym w zakresie sporządzania map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem były zapewnione przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w związku z powierzeniem mu przez Ministra Środowiska działań na rzecz raportowania do Komisji Europejskiej ustawowych danych wynikających z realizacji map akustycznych i programów ochrony środowiska. Ponadto Minister Środowiska zapewnił dodatkową pomoc ww. podmiotom w postaci indywidualnych roboczych konsultacji z przedstawicielami merytorycznych departamentów Ministerstwa Środowiska. Pracownicy merytorycznych departamentów udzielali m.in. wielu telefonicznych wyjaśnień na okoliczność problemów wynikających ze sporządzania przedmiotowych programów”. (dowód: akta kontroli str. 39-42, 438-442)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W myśl art. 14 ust. 2 pkt 1 WPOŚ, a także zgodnie z art. 7 ust. 1 dyrektywy 2002/49/WE, obowiązek sporządzenia pierwszych map akustycznych w aglomeracjach o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy powinien zostać zrealizowany w terminie

do 30 czerwca 2007 r. Działania Ministra Środowiska w zakresie przygotowania i wydania rozporządzeń, stanowiących podstawę dla właściwego sporządzenia map akustycznych, nie zapewniły dotrzymania ww. terminu przez podmioty zobowiązane do sporządzenia tych map. I tak :

- rozporządzenie z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji weszło w życie 27 października 2007 r., tj. niemal cztery miesiące po upływie terminu sporządzenia pierwszych map akustycznych;
- rozporządzenie z dnia 4 czerwca 2007 r. w sprawie ustalenia wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} , definiujące po raz pierwszy sposób wyliczenia wskaźnika długookresowego hałasu, weszło w życie w dniu 30 czerwca 2007 r. tj. w dniu, w którym upływał termin sporządzenia pierwszych map akustycznych;
- rozporządzenie z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, weszło w życie w dniu 20 lipca 2007 r., tj. 20 dni po upływie terminu sporządzenia pierwszych map akustycznych.

Podsekretarz Stanu działając z upoważnienia Ministra Środowiska wyjaśnił, iż „Przyczyną opóźnień w określeniu przez Ministra Środowiska, w drodze rozporządzenia:

- szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji z uwzględnieniem celów, do których osiągnięcia dane te miały być wykorzystane,
- sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} stosowanego do map akustycznych,

była potrzeba uprzedniego przeprowadzenia dość istotnych zmian i wprowadzenia stosownych uzupełnień w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U z 2013 r., poz. 1232). Ustawa ta bowiem, od dnia wejścia jej w życie, tj. od dnia 01.10.2001 r., określała już obowiązek i generalne zasady sporządzania map akustycznych i programów ochrony środowiska przed hałasem. Kwestie dotyczące procesu mapowania i sporządzania programów ochrony środowiska przed hałasem zostały określone na podstawie dostępnej wiedzy nt. treści przygotowywanej wówczas dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku. Jakkolwiek przedmiotowa Dyrektywa weszła w życie z dniem ogłoszenia (18.07.2002 r.), to obowiązek jej transpozycji obejmował tylko państwa członkowskie. Stąd obowiązek transpozycji omawianej Dyrektywy wystąpił w RP z dniem 01.05.2004 r., tj. z dniem przystąpienia RP do UE. Tymczasem przedmiotowe zmiany ustawy – Prawo ochrony środowiska, wpisane w kolejny proces nowelizacji prawa, okazały się bardzo czasochłonne. W przypadku aktu wykonawczego w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} musiało dojść do ponownej noweli art. 112 b ustawy – Prawo ochrony środowiska z uwagi na fakt, że pierwotnie dyspozycja tego przepisu zobowiązywała Ministra Środowiska do określenia sposobu ustalania wartości wszystkich wskaźników hałasu, tj. $L_{Aeq D}$, $L_{Aeq N}$, L_{DWN} oraz L_N . Tymczasem sposób ustalania wartości wskaźników hałasu $L_{Aeq D}$, $L_{Aeq N}$ był już uprzednio określony w drodze innych aktów prawnych i stąd nie podlegał kolejnemu zdefiniowaniu. Jednocześnie Dyrektywa 2002/49/WE nie definiowała sposobu ustalania wskaźnika L_N , a więc nie było podstaw aby sposób ustalania tego wskaźnika znalazł się w polskim ustawodawstwie. Do czasu wejścia w życie ww. noweli nie było zatem podstaw do wydania aktów prawnych regulujących wymienione we wstępie zagadnienia.”

Ponadto Podsekretarz Stanu w MŚ wyjaśniła m.in., że „Opóźnienia zaistniałe w wydaniu (...) rozporządzeń wynikały ze skomplikowanej problematyki – dotyczyły nowych zagadnień, które dotychczas nie miały odzwierciedlenia w polskim ustawodawstwie. Wymagały zatem dodatkowych i złożonych analiz merytorycznych przeprowadzanych przy udziale ekspertów reprezentujących środowisko akustyczne w RP. Dodatkowym elementem utrudniającym był brak jakichkolwiek wzorców czy doświadczeń w tej materii. Transponowana Dyrektywa nie określała dopuszczalnych poziomów hałasu, które można byłoby w sposób automatyczny przenieść do polskiego ustawodawstwa.

Również z uwagi na fakt, że standardy te były wówczas po raz pierwszy określone przez pozostałe państwa członkowskie to opóźnienia w zakresie omawianych uregulowań miały miejsce we wszystkich krajach UE. Komisja Europejska wiedząc, że omawiane akty prawne regulują nową i skomplikowaną materię merytoryczną nie wyciągnęła konsekwencji wobec zaistniałych opóźnień.”.

(dowód akta kontroli str.39-42, 432-433, 438)

NIK zauważa, iż zawarte w POŚ delegacje do wydania dwóch z trzech ww. rozporządzeń nie zmieniły się od ich wprowadzenia w 2005 r., a delegacja do określenia przez Ministra Środowiska sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} , po raz pierwszy została wprowadzona do POŚ także w 2005 r. W ocenie NIK, skutkiem opóźnień w wydaniu przez Ministra Środowiska przedmiotowych rozporządzeń było niedotrzymanie, w przypadku większości aglomeracji, ustalonego w dyrektywie terminu sporządzenia map akustycznych. Usprawiedliwieniem dla tych opóźnień nie może być skomplikowana problematyka ww. zagadnień, gdyż dyrektywa 2002/49/WE została uchwalona niemal dwa lata przed przystąpieniem Polski do UE, a Polska w dniu akcesji zobowiązała się do pełnego wdrożenia postanowień tej dyrektywy w ustalonych w niej terminach.

2. Minister Środowiska nie dokonał pełnej transpozycji do przepisów krajowych definicji wskaźnika L_{den} , określonej w dyrektywie 2002/49/WE. W rozporządzeniu z dnia 4 czerwca 2007 r., a także w kolejnym rozporządzeniu z dnia 10 listopada 2010 r., Minister określając sposób ustalania wskaźnika hałasu L_{DWN} , nie wskazał w objaśnieniach poszczególnych wskaźników (L_D , L_W , L_N) niezbędnych do ustalenia wskaźnika L_{DWN} , że są one zgodne z definicją podaną w ISO 1996-2: 1987, na co w przypadku każdego z tych wskaźników wskazano w pkt 1 załącznika I do dyrektywy 2002/49/WE.

Podsekretarz Stanu w MŚ wyjaśniła m.in., że „(...) nie jestem w stanie jednoznacznie wyjaśnić dlaczego (...) w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} nie podano, w odniesieniu do poszczególnych wskaźników hałasu (L_D , L_W , L_N), że są to długookresowe, ważone dźwiękiem A średnie poziomy hałasu, zgodne z definicją podaną w ISO 1996-2: 1987, ustalone dla wszystkich pór dnia, wieczoru i nocy w roku, tj. w sposób analogiczny jak w definicji wskaźnika L_{DEN} zawartej w załączniku Nr 1 Dyrektywy. 2002/49/WE. Niemniej jednak uważam za zasadne wskazać, że wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nastąpiło w drodze ustawowo określonej procedury legislacyjnej, w trakcie której nie stwierdzono uchybień (...). Jednocześnie na podkreślenie zasługuje, że przedmiotowe rozporządzenie było niezwykle istotne ze względu na konieczność wypełnienia przez podmioty zobowiązane obowiązku wynikającego z transponowanej do polskiego porządku prawnego Dyrektywy 2002/49/WE, tj. obowiązku polegającego na sporządzeniu map akustycznych. Natomiast sposób zdefiniowania wskaźnika hałasu L_{DEN} , w drodze omawianego aktu wykonawczego jest bardzo czytelny, oddaje istotę tego wskaźnika a jednocześnie nic nie stoi na przeszkodzie, aby na rzecz ustalania tego wskaźnika korzystać z definicji zawartej w powszechnie dostępnej Dyrektywie 2002/49/WE, będącej prawem unijnym, a więc prawem mającym pierwszeństwo przed prawem krajowym.”.

W ocenie NIK, nieprzywołanie w treści ww. rozporządzeń Ministra Środowiska norm ISO, analogicznie jak w załączniku I do dyrektywy 2002/49/WE, było postępowaniem nierzetelnym i mogło spowodować niejednolite ustalanie wartości wskaźnika L_{DWN} przez zobowiązane do tego podmioty.

3. Minister Środowiska rozporządzeniem z dnia 1 października 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zliberalizował dopuszczalne długookresowe poziomy hałasu. Minister wydał przedmiotowe rozporządzenie ponad trzy miesiące po upływie, wynikającego z art. 14 ust. 1 pkt 1 WPOŚ, terminu (30 czerwca 2012 r.) sporządzenia map akustycznych dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy. Zgodnie z art. 10 ust. 2

dyrektywy 2002/49/WE Polska powinna zapewnić przekazanie KE w terminie do 31 grudnia 2012 r. aktualnych danych z map akustycznych dla tych aglomeracji. Według stanu na dzień 27 listopada 2013 r. Ministerstwo Środowiska nie przekazało do KE pełnych informacji w przedmiotowym zakresie. Główny Inspektor Ochrony Środowiska w pismach z dnia 10 czerwca 2013 r. i 23 lipca 2013 r. informował Z-cę Dyrektora Biura Ministra, że termin przekazania raportu przez państwa członkowskie do KE minął 31 grudnia 2012 r., lecz Główny Inspektor nie ma wpływu na termin wykonywania przez samorządy map akustycznych, zatem kolejne raporty będą przekazywane do Biura Ministra w miarę otrzymywania informacji od starostów i zarządzających drogami. Podano, że kolejny częściowy raport zostanie przesłany prawdopodobnie za 4 miesiące.

Ponadto w procesie konsultacji projektu ww. rozporządzenia do Ministerstwa wpłynęły m.in. opinie wiodących krajowych instytucji naukowych w dziedzinie akustyki, tj. Zakładu Akustyki Instytutu Ochrony Środowiska oraz Instytutu Telekomunikacji, Teleinformatyki i Akustyki Politechniki Wrocławskiej, wskazujące na występowanie błędów merytorycznych w tym projekcie. Zdaniem autorów ww. opinii, polegały one na przyjęciu wartości dopuszczalnych wskaźników długookresowych wyższych niż wartości wskaźników krótkookresowych. Minister Środowiska, wydając przedmiotowe rozporządzenie, nie uwzględnił ww. opinii.

Podsekretarz Stanu podała w wyjaśnieniach, że „(...) zmiana przedmiotowego rozporządzenia wynikała z dwóch postulatów. Po pierwsze, podstawowego postulatu społecznego, wielokrotnie sygnalizowanego w mediach przez różne grupy społeczne, w tym przedstawicieli nauki, w zakresie nadmiernego stosowania wybranej formy ochrony przed hałasem, tj. ekranów akustycznych. Drugim powodem była konieczność weryfikacji środowiskowego uzasadnienia projektowania ekranów akustycznych. Ponadto ze względu na konieczność angażowania znaczących środków publicznych w realizację ekranów akustycznych niezbędne było przeprowadzenie szybkiego procesu legislacyjnego. Wszystkie zgłaszane podczas tego procesu legislacyjnego uwagi – których wpłynęło ponad 600, w tym także opinie czołowych krajowych instytucji naukowych w dziedzinie akustyki, zwłaszcza Zakładu Akustyki Instytutu Ochrony Środowiska czy Instytutu Telekomunikacji, Teleinformatyki i Akustyki Politechniki Wrocławskiej, były analizowane. Jednakże często zgłaszane uwagi były sprzeczne ze sobą. Wobec powyższego wyjaśniam, że przedmiotowe rozporządzenie było wynikiem kompromisu wielokrotnie sprzecznych interesów prezentowanych przez interesariuszy procesu legislacyjnego tzn. społeczeństwo, przedstawicieli nauki i administracji rządowej (w tym Ministra Zdrowia, Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej), administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych w kwestii walki z hałasem.”

(dowód: akta kontroli str. 53-56, 479, 481, 494-510)

Zdaniem NIK, nowelizacja rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu, dokonana w październiku 2012 r., tj. po upływie ustalonego, do dnia 30 czerwca 2012 r., terminu sporządzenia map akustycznych, a następnie związana z tym konieczność korygowania wykonanych map, przyczyniły się do nieprzekazania Komisji Europejskiej danych z tych map w terminie do 31 grudnia 2012 r., wynikającym z postanowień art. 10 ust. 2 dyrektywy 2002/49/WE. Ponadto, mimo braku obowiązku uwzględniania opinii w procesie legislacyjnym, nieuwzględnienie w treści ww. rozporządzenia słusznych merytorycznie, zdaniem NIK, uwag zgłoszonych przez wiodące krajowe instytucje naukowe w dziedzinie akustyki było postępowaniem nierzetelnym, tym bardziej, że ustalenie w ww. sposób dopuszczalnych długookresowych poziomów hałasu dla dróg i linii kolejowych spowoduje w efekcie ograniczenie powierzchni terenów, na których poziom hałasu będzie przekraczał poziom dopuszczalny, a tym samym wpłynie na kształt POŚH, tworzonych na okres kilkuletni.

4. Minister Środowiska nie podjął działań w celu ustalenia faktycznego wpływu złagodzenia w 2012 r. dopuszczalnych długoterminowych poziomów hałasu na zmianę, na mapach akustycznych, zasięgu terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny.

Podsekretarz Stanu w MŚ wyjaśniła, że: „Dotychczas nie zakończył się proces mapowania oparty na znowelizowanych wskaźnikach hałasu. Cztery aglomeracje, miasta na prawach powiatu oraz niektórzy zarządzający drogami wojewódzkimi jeszcze nie przedłożyli map akustycznych. Stąd analiza map akustycznych, mająca na celu określenie wpływu dokonanej w 2012 r. zmiany akustycznych standardów jakości środowiska na wielkość terenów pozostających pod ponadnormatywnym akustycznym wpływem dróg, linii kolejowych i lotnisk, będzie możliwa po zakończeniu mapowania”.

(dowód: akta kontroli str. 440)

W ocenie NIK, niedokonanie przez Ministra Środowiska bieżących analiz skutków liberalizacji w 2012 r. dopuszczalnych długoterminowych poziomów hałasu, w oparciu o dotychczas skorygowane mapy akustyczne, było postępowaniem nierzetelnym.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, iż Minister Środowiska wydał rozporządzenie z dnia 4 czerwca 2007 r. w sprawie ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} , które weszło w życie z dniem 30 czerwca 2007 r., na podstawie art. 112b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, który w brzmieniu ustalonym w art. 1 pkt 43 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, wszedł w życie dopiero z dniem 19 sierpnia 2007 r., tj. półtora miesiąca po wejściu w życie przedmiotowego rozporządzenia.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁴, wnosi o:

- 1) dokonanie pełnej implementacji definicji wskaźnika L_{den} , określonej w dyrektywie 2002/49/WE, do przepisów krajowych,
- 2) dokonanie analizy prawidłowości ustalenia długoterminowych dopuszczalnych poziomów hałasu, określonych w rozporządzeniu z dnia 1 października 2012 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i w zależności od jej wyników ewentualne podjęcie stosowanych działań,
- 3) ustalenie wpływu złagodzenia w 2012 r. dopuszczalnych długoterminowych poziomów hałasu na zmianę, na mapach akustycznych, zasięgu terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny,
- 4) zapewnienie przez komórki organizacyjne Ministerstwa ciągłości w dokumentowaniu i realizacji działań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie

³⁴ Dz.U. z 2012 r., poz.82 z późn. zm.

21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 13 stycznia 2014 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Wojciech Kutyla